

ODD Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Bayraktar'ın Genel Kurul konuşması

Saygıdeğer Bakan Yardımcım,

Değerli Başkanlar ve meslektaşlarım,

Medyamızın seçkin temsilcileri,

Hanımevendiler ve Beyefendiler,

Otomotiv Distribütörleri Derneği'nin 30'uncu Genel Kurulu'na hoş geldiniz...

Bir araya geldiğimiz Genel kurulumuz vesilesiyle güncel konularımız ve sektörümüze dair önemli gördüğüm bazı başlıkları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Geçen yıl içerisinde iki tane genel seçim, bir Autoshow fuarı sığdırdığımız oldukça yoğun bir yıl oldu ancak bütün zorluklarına rağmen sektörümüz büyümeye devam etti. Türkiye Otomotiv Sektörü 2015 yılını bir önceki yıla göre, ağır ticari dahil %25 artışla, 1 milyon 11 bin 194 adet satışla kapattı. Üretim %16 artarak 1 milyon 358 bin 796 adet, ihracat ise %12 artarak 992 bin 335 adet olarak gerçekleşti. İhracat değeri ise %5 oranında azalarak 21 milyar 619 milyon dolar seviyesine geriledi.

Geçtiğimiz yılın toplamında satışlarda yüzde 25'lik artış görülüyor ancak malumunuz 2015'te baz etkisi söz konusuydu. 2015'i, 2013 ile kıyaslarsak aslında artış yüzde 13 seviyesinde.

Ülkemiz iç pazarında bu yıla kadar 1 milyon çitasına ulaşamamıştık. 1 milyon aslında ulaşılamayacak bir hedef değildi ama ne zaman sektörümüz bu çitaya yaklaşacak olsa hep önüne bir engel çıktı. Sektörümüzün 1 milyon adetlerine ulaşması hayatımızda belki çok fazla bir şey değiştirmede, 1 milyon sadece bir rakam diye düşünebiliriz. Ancak güçlü bir iç pazarın göstergesi olarak önemli bir eşik diye düşünüyorum.

2015 yılı içerisinde oldukça düşük seviyelerde seyreden tüketici ve ekonomik güven endeksleri hükümetin kurulmasıyla ülkede sağlanan güven ortamı neticesinde yükselişe geçti. 2016'da tüketicinin olumlu eğiliminin devam edeceğini umuyoruz.

İçerisinde bulunduğumuz 2016 yılına değinecek olursak, büyümenin geride bıraktığımız 2015 yılı gibi iç tüketim ağırlıklı olacağını tahmin ediyoruz.

2016 yılında ekonomimizi etkileyecek bazı unsurları şöyle sıralayabilirim: ABD Merkez Bankası'nın ekonomideki iyileşmeye paralel olarak izleyeceği para politikası,

- ✓ Çin ekonomisindeki gelişmeler ve gelişmekte olan ülkelere etkisi,
- ✓ AB ekonomisindeki gelişim ve Avrupa Merkez Bankası'nın ekonomik toparlanmayı desteklemek amacıyla parasal genişlemeye devam etme kararı,
- ✓ jeopolitik gelişmeler,
- ✓ TCMB'nin enflasyonla mücadele kararlığı,
- ✓ cari işlemler açığındaki gelişim,
- ✓ yapısal reformlara ait atılacak adımlar,
- ✓ ekonomik aktivitenin gelişimi
- ✓ ve büyüme hızı etkili olacaktır.

Bunların neticesinde 2016 yılı otomotiv sektörü toplam pazarının bu yılın biraz altında, 900-950 bin adet aralığında olacağını tahmin ediyoruz. Beklenen düşüşe rağmen, temkinli iyimseriz diyebiliriz.

Her platformda dile getirdiğimiz gibi iç pazarımızı otomotiv sektöründe küresel oyuncu durumundaki ülkelerin seviyesine taşıyacak teşvik ve uygulamalara ihtiyaç var. Üretimde küresel oyuncu durumundaki Amerika, Japonya, Almanya, Fransa, Kore gibi ülkelerin iç pazarlarına baktığımızda çok büyük adetlere sahip olduklarını görüyoruz. Büyük ve sürdürülebilir bir iç pazardan gücünü alan Türkiye otomotiv sektörünün, global rekabetteki yerini daha da sağlamlaştırmak mümkün.

Bildiğiniz gibi Türkiye dünyanın 18'inci ekonomisi, 78 milyon nüfusuyla da Avrupa'nın en çok nüfusa sahip ikinci ülkesi. Tahminler, Türkiye ekonomisinin orta vadede dünyanın ilk 15 ülkesi arasında yer alacağını gösteriyor. Buna karşılık otomobil sahipliğinde Avrupa'nın çok gerisindeyiz. Nüfusu bizden sadece 4 milyon daha fazla olan Avrupa'nın en kalabalık ülkesi Almanya'da yılda 3 milyon adet üzerinde araç satılıyor. 65 milyonluk Fransa'da ise 2 Milyon 200 bin adet araç satılırken, 58 milyonluk İtalya'da ise yılda 1.5 milyon araç satılıyor.

Sektörümüz, üretim ve hizmet kalitesinde yakaladığı başarılarla ve sürekli büyüyen pazara rağmen, iç pazarda arzu edilen satış adetlerini yakalamakta her zaman maalesef geride kaldı.

Türkiye'de 1990'lı yılların başında 1000 kişiye düşen otomobil sahipliği 70 adetler civarında iken, 2015 yılında bu sayı 183 adetlere yükseldi. 1000 kişiye düşen otomobil sayısı dünya ortalaması ise 2015 yılında 199 adet oldu. Batı Avrupa'da otomobil sahipliği oranı bin kişide 612, Doğu Avrupa'da 306 adet seviyelerinde. Otomotiv sektörünün önemi büyük ancak sektörümüze uygulanan vergi oranları Avrupa ülkelerine kıyasla çok yüksek olduğundan pazarımız gerçek potansiyelinin hala oldukça gerisinde bulunuyor.

Araç parkımız, 90'lı yılların başında 1,5 milyon adet civarında iken; 2015 itibariyle 15 milyon adedi aşmış durumda. 2001 ve 2002 yıllarında ülkemizde etkili olan krizin ardından, özellikle 2003 yılından itibaren AB ülkeleri ile entegrasyon sürecindeki yoğun gelişmeler ile birlikte sektörümüz hızla gelişmeye başladı.

Sektörün gelişimi, beraberinde hukuki çerçevenin de oluşması ve AB ile uyumlu mevzuatın oluşturulması ihtiyacını da doğurdu. 1995 yılından itibaren Gümrük Birliği sonrasında sektörümüz teknik mevzuat uyumunu büyük ölçüde tamamladı ve bugün bile otomotiv, ülkemizde Avrupa Birliğine en uyumlu sektör durumunda bulunuyor ancak yaşlı araç parkı ve beraberinde çevreye olumsuz yansımaları ne yazık ki ülkemizde herkes için önemli bir sorun olmaya devam ediyor.

Dünya otomotiv endüstrisi teknolojik anlamda çok hızlı bir şekilde gelişirken çevreci anlayışın ön planda tutulduğu bir süreci de yaşadı. AB ülkelerinde ve Kyoto Sözleşmesini imzalamış ülkelerde, çevrenin korunması ve çevre kirliliği ile mücadele öncelikli ve temel konular arasında sürekli olarak yer alıyor. Batı Avrupa ülkelerinde araç parkı yaş ortalamaları 8-9 yaş civarında. Ayrıca ihtiyaç oldukça dünya ülkelerinin çeşitli ömrünü tamamlamış araçlara uygulanan teşvik programlarıyla iç tüketim dinamiklerini hayata geçirdiklerini ve araç parkı yaş ortalamalarını gençleştirdiklerini görüyoruz. Bizde ise, ömrünü tamamlamış araçların parktan çekilmesi için teşvik programlarından arzu edilen performans tam olarak maalesef alınamıyor.

Bu konuda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımızın ağır ticari araçları kapsayan başarılı uygulamaları oldu. Yaşları sebebiyle özellikle çevre güvenliği ve yarattığı olumsuz etkiler açısından yenilenmesi gereken ve yüksek işletme masrafları olan 120 bin adet civarında ağır ticari araç parktan çekildi.

TÜİK verilerine göre 2011 yılında araç parkımız yaklaşık 11 milyon 700 bin adetken, parkın %18'i yani yaklaşık 2 milyon adedi 20 yaş üstü araçlardan oluşuyordu. Aradan geçen beş yılın sonunda araç parkı 15 milyon aştı ve 2015 yıl sonu verilerine göre araç parkımızın ne yazık ki %23'ü yaklaşık 3,5 milyon adedi 20 yaşın üstündeki yaşlı araçlardan oluşuyor.

Son beş yılın ağır ticari dahil toplam pazar satışlarına baktığımızda yılda yaklaşık 900 bin adet yeni araç satılıyorken, araç parkımızda 20 yaşın üstünde olan araçların oranı %23'e ulaşmış görünüyor. Bu yönüyle de değerlendirecek olursak parkımızın gençleştirilmesi artık kaçınılmaz görünüyor.

Dolayısıyla vakit kaybetmeden parkımızı gençleştirmeye ve yenileştirmeye hizmet edecek politikaların geliştirilmesi artık çok büyük bir ihtiyaç teşkil ediyor ve bugün gençleştirme çalışmalarına başlasak önümüzde uzun bir yol bulunuyor.

Bu tablonun hem ekonomiye hem de çevreye ciddi zararları var. Bunun başlıca sebebi, daha önce de birçok kez altını çizdiğimiz gibi vergilendirme sistemi. Neredeyse tüm dünyada araç yaşlandıkça vergisi yükselirken, bizde tam tersine yıllık motorlu taşıtlar vergisi düşüyor.

Köhne diyebileceğimiz araç parkının kazalarla yarattığı kamu sağlığı probleminin yanında eski teknoloji emisyonların yol açtığı enerji israfı, olumsuz çevre etkileri, tamir/bakım için yurtdışından alınan eski teknoloji yedek parçalar en büyük problemimiz.

Derneğimiz başta Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı ve diğer Bakanlıklarımız, TSE, EGM, TRT ve çalışma alanları sektörümüzle yakından ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili daireleri, TOBB, diğer sektörel derneklerimiz ile gerek Ankara’da gerek İstanbul’da yıl içerisinde çok sayıda toplantı ve çalışma gerçekleştirdi.

Gerçekleştirilen bu çalışmalar içerisinde; Gümrük ve Ticaret Bakanlığımız önderliğinde hazırlanan 6502 Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 6563 Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 6585 Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, Yetkilendirilmiş Yükümlü Uygulaması da dahil olmak üzere çok sayıda Kanun, uygulama ve ikincil mevzuat da olmak üzere sektörel konulara katkıda bulunuldu.

Değerli Bakan Yardımcım,

Bakanlığınızın her konudaki proaktif ve çözüm odaklı yaklaşımı, özel sektör ile yakın ilişkileri, çok kapsamlı Kanun çalışmaları, Avrupa Birliği ile uyum çerçevesindeki vizyoner çalışmaları, uluslararası bir statü olan “Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü”, Tek Pencere ile entegrasyon çalışması gibi projeleri; özel sektör ile sürdürdüğünüz olumlu ilişkileri ve özverili çalışmalarınızı memnuniyetle izliyor ve sektör olarak bu sürece bizler de katkıda bulunmak için çalışmalar yapıyoruz. Gümrük işlemlerinin ve ticari hayatın kolaylaştırılmasına imkan verecek şekilde gerçekleştirdiğiniz projelerin ve elektronik ortama verdiğiniz önemin zaman tasarrufu ve ekonomiye olumlu yansımalarını hep birlikte yaşıyoruz.

Şahsınıza, gerek gerçekleştirdiğiniz başarılı çalışmalar gerekse Genel Kurulumuza teşekkürlerinizden ötürü teşekkürlerimi arz ediyorum.

Değerli konuklar,

Sizlere, sektörümüzü yakından ilgilendiren ve derneğimiz gündemindeki konular hakkında bilgi aktarmaya çalıştım. Bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da ODD çatısı altında sektörümüzün katma değerini arttırmak üzere çalışmaya devam etmekten mutluluk duyacağımızı belirtmek isterim. Bu vesile ile başta siz Sayın Bakanımız ve Değerli Başkanlarımıza, bizlere sürekli destek veren değerli ODD Üyelerimize, her zaman yanımızda olan basın mensuplarına ve tüm konuklarımıza burada bizlerle oldukları için en içten teşekkürlerimi sunuyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.